

Fyrsti eigandi Ókunnur

Hönnun Ókunnur

Upphafleg notkun
Geymsla**Upphafleg gerð**

Tegund	Timbur, bindingur
Klæðning	Asbest
Þakgerð	Mænisþak
Þakklæðning	Asbest
Undirstöður	Steinsteypur

ÚtlitEinlyft
Ris**Helstu breytingar**

1995 Útlitsbreyting

Hönnuðir breytinga

Vignir Albertsson

bygg.fr.

Saga

Húsið var virt fyrst árið 1949 en í þeirri virðingu er tekið fram að húsið sé ekki nýtt. Samkvæmt loftmynd af svæðinu er húsið ekki komið árið 1937. Af þessu má leiða að húsið hafi verið byggt á árunum 1937-1949. Eignin var aftur virt árið 1958 og hafði þá verið byggt við húsið. Sú viðbygging var horfin árið 2004 og ekki er vitað hvenær hún var rifin. Húsið var lengi notað sem aðstaða fyrir Kósangas afgreiðsluna í Reykjavík og gekk því undir nafninu "Kósangashúsið". Hafrannsóknarstofnun keypti síðan húsið og notaði það sem geymslu og aðstöðu fyrir hafrannsóknarskipin. Reykjavíkurbær keypti húsið árið 1993 til að fá yfirráðarétt yfir húsi og lóð. Árið 1995 var samþykkt að breyta innréttingu og útliti hússins. Í dag (2004) hefur *Siglingarfélagið Brokey* aðstöðu í húsinu.

Varðveislumat:**Listrænt gildi:** Einföld timburbygging.**Menningarsögulegt gildi:** Tengist sögu Reykjavíkurhafnar.**Umhverfisgildi:** Hefur ekki mikið gildi.**Upprunaleg gerð:** Húsið er að mestu óbreytt.**Varðveislugildi:** Ekki er gerð tillaga að sérstökum verndunarákvæðum.

Fyrsti eigandi Landsamband íslenskra
útvegsmanna

Hönnun Gísli Halldórsson
arkitekt

Upphafleg notkun
Geymsla

Upphafleg gerð

Tegund Stálgrind
Klæðning Bárújárni
Þakgerð Mænisþak
Þakklæðning Bárújárni
Undirstöður Steinsteypur

Útlit

Einlyft
Ris

Helstu breytingar

Hönnuðir breytinga

Saga

Árið 1955 var samþykkt einlyft verbúðarhús og veiðarfærageymsla út stáli á lóðinni Austurbugt 7. Árið 1957 var samþykkt stækkun á húsinu. Húsið var virt árið 1958. Þar segir að húsið sé klætt bárújárni og asfaltearað utan og einnig þakið. Árið 1993 var samþykkt að Austurbugt 7 yrði Austurbugt 5. Árið 1991 var gerð breyting á innra fyrirkomulagi hússins samkvæmt teikningum Hákonis Hertervig.

Varðveislumat:

Listrænt gildi: Einföld timburbygging.

Menningarsögulegt gildi: Tengist sögu Reykjavíkurhafnar.

Umhverfisgildi: Hefur ekki mikið gildi.

Upprunaleg gerð: Húsið er að mestu óbreytt.

Varðveislugildi: Ekki er gerð tillaga að sérstökum verndunarákvæðum.

Fyrsti eigandi Ókunnur

Hönnun Halldór H. Jónsson
arkitektUpphafleg notkun
Vörugæymsla**Upphafleg gerð**

Tegund Steinsteyp
Klæðning Múrsléttað
Þakgerð Flatt þak
Þakklæðning
Undirstöður

Útlit

Tvílyft

Helstu breytingar**Hönnuðir breytinga****Saga**

Faxaskáli var byggður á árunum 1969-1970 sem vörugæymsla. Húsið, sem er byggt úr járnbentri steinsteypu, var reist í tveimur áföngum og var hvor áfangi 3500 m² að grunnfleti og á tveimur hæðum. Samtals er gólfplötur hússins 14000 m² brúttó. Í fyrstu virðingu var tekið fram að þak hússins væri steyp.

Húsið var hannað sem vörugæymsla fyrir brettavöru og er burðarvirki hússins miðað við það. Aðkomur að húsinu eru gegnum vöruhurðir á hliðum hússins. Hurðirnar eru fjórar á hvorri hlið og tvær á suðvesturgafli. Engin vöruhurð er á norðurausturgafli. Einnig eru hurðir á efri hæð hússins og eru þær beint ofan við hurðir á 1. hæð. Við hurðir á efri hæð eru svalir sem notaðar voru við vöruafgreiðslu.

Árið 1994 voru gerðar fyrirkomulagsbreytingar innanhúss samkvæmt teikningum Vignis Albertssonar.

Varðveislumat:

Listrænt gildi: Síðfúnkísstíll.

Menningsögulegt gildi: Tengist sögu Reykjavíkurhafnar og sjávarútvegs í Reykjavík.

Umhverfisgildi: Hefur ekki mikið gildi.

Upprunaleg gerð: Húsið er að mestu óbreytt.

Varðveislugildi: Ekki er gerð tillaga að sérstökum verndunarákvæðum.

Fyrsti eigandi Bæjarsjóður
Reykjavíkur

Hönnun Einar Sveinsson, Aðalsteinn
Richter arkitektar

Upphafleg notkun
Skrifstofur og sjómannastofa

Upphafleg gerð

Tegund Steinsteypt
Klæðning Múrsléttað
Þakgerð Flatt þak
Þakklæðning Ál
Undirstöður

Útlit

Þrílyft
Kjallari

Helstu breytingar

1998 Endurbætur

Hönnuðir breytinga

Saga

Húsið er nefnt *Hafnarbúðir* og var byggt sem verkamannahús og sjómannastofa. Því var ætlað það hlutverk að taka við af *Verkamannaskýlinu* svokallaða. Eldra *Verkamannaskýlið* stóð sjávarmegin við Tryggvagötu, nálægt gatnamótum við Kalkofnsveg. *Hafnarbúðir* tóku til starfa árið 1962 og þar voru meðal annars gistiherbergi ætluð aðkomusjómönnum. Samkvæmt virðingu árið 1977 hafði húsinu verið breytt í hjúkrunarheimili fyrir langlegusjúklinga. *Hafnarbúðir* voru frá 1986 undir stjórn *St. Jósefsspítala*. Eftir eldgosíð í Vestmannaeyjum árið 1973 höfðu bæjarstjórn og bæjarfógeti Vestmannaeyja aðsetur í húsinu. Í veitingasal hússins höfðu íbúar Vestmannaeyja félagslega aðstöðu. Í dag (2005) er rekinn veitingastaðurinn *Tveir fiskar* í húsinu.

Árið 1998 var samþykkt að leyfa endurnýjun glugga, þeir málaðir hvítir og húsið endursteinað að utan.

Varðveislumat:

Listrænt gildi: Síðfúnkisstíll.

Menningsögulegt gildi: Tengist sögu verkafólks og heilbrigðisþjónustunnar í Reykjavík.

Umhverfisgildi: Tengist öðrum hafnarmannvirkjum við gömlu höfnina.

Upprunaleg gerð: Húsið er lítið breytt frá upprunalegri gerð.

Varðveislugildi: **Gildi töluvert sökum byggingarlistar. Þó er ekki gerð tillaga að sérstökum verndunarákvæðum.**

Fyrsti eigandi Ókunnur**Hönnun** Ormar Þór Guðmundsson
arkitekt**Upphafleg notkun**
Vörugæymsla**Upphafleg gerð**

Tegund Steinsteyp
Klæðning
Þakgerð Mænisþak
Þakklæðning
Undirstöður

Útlit

Tvílyft

Helstu breytingar**Hönnuðir breytinga****Saga**

Samkvæmt heimildum frá Fasteignamati var húsið byggt árið 1982 úr forsteyptum einingum.

Árið 1993 var samþykkt að breyta skrifstofuhluta byggingarinnar samkvæmt teikningum Sigurðar Björgúlfssonar arkitekts. Húsið stendur á *Grófarbakka*.

Varðveislumat:

Listrænt gildi: Síðfúnkísstill.

Menningarsögulegt gildi: Hefur ekki mikið gildi.

Umhverfisgildi: Hefur ekki mikið gildi.

Upprunaleg gerð: Húsið er að mestu óbreytt.

Varðveislugildi: Ekki er gerð tillaga að sérstökum verndunarákvæðum.

Fyrsti eigandi Ókunnur

Hönnun Baldur Ó. Svavarsson
arkitektUpphafleg notkun
Bensínstöð**Upphafleg gerð**

Tegund Steinsteyp
Klæðning
Pakgerð
Pakkklæðning
Undirstöður

Útlit

Einlyft

Helstu breytingar

1994 skyggni

Hönnuðir breytinga

Ari M. Lúðvíksson arkitekt

Saga

Árið 1993 var samþykkt að byggja bensínstöð á lóðinni og var um að ræða samvinnuverkefni Reykjavíkurborgar og Olúfélagsins. Arkitektastofan Úti og Inni sf. gerði teikningar af húsinu. Auk bensínstöðvarinnar var gerð skábraut við húsið að Faxagötu 2, *Faxaskála*, sem var hugsuð sem aðkoma bíla að bílastæðum á þaki þess húss. Árið 1994 var sett skyggni yfir bensíndælur stöðvarinnar.

Varðveislumat:

Listrænt gildi: Síðfúnkísstíll.

Menningarsögulegt gildi: Hefur ekki mikið gildi.

Umhverfisgildi: Hefur ekki mikið gildi.

Upprunaleg gerð: Húsið er að mestu óbreytt.

Varðveislugildi: Ekki er gerð tillaga að sérstökum verndunarákvæðum.

Fyrsti eigandi Landsbanki Íslands

Hönnun Ókunnur

Upphafleg notkun
Geymsla**Upphafleg gerð**

Tegund	Timbur, bindingur
Klæðning	Bárujárn /þakhellu
Þakgerð	Mænispak
Þakklæðning	Bárujárn
Undirstöður	

Útlit

Tvílyft

Helstu breytingar

1916	Útlitsbreyting
1941	Útlitsbreyting
1957	Múrhúðun
1957	nýtt þak
1957	Endurbætur
1979	Atv.húsn. innr.

Hönnuðir breytinga

Einar Erlendsson	arkitekt
Sigmundur Halldórsson	arkitekt
Páll V. Bjarnason	arkitekt

Saga

Samkvæmt fyrstu virðingu var húsið klætt með járn á þrjá vegu og með þakhellu á austurgafli. Árið 1916 var sett brotið þak (mansard) með kvistum á húsið. Húsið var notað árið 1918 undir skrifstofu og sölubúðir.

Samkvæmt virðingu frá 1957 hafði húsið verið endurbætt, múrhúðað að utan, nýtt þak sett á það og nýir gluggar. Árið 1941 var gerður inngangur í suðvesturhorn hússins.

Húsið var lengi kallað *Ellingsenshús* eftir verslun í vesturendanum. Í austurenda hússins var hinn skuggalegi veitingastaður *Bar Reykjavíkur* rekinn á þriðja og fjórða áratug 20. aldar. Fastagestir á *Bar Reykjavíkur* fengu bráðlega viðurnefnið barónar. Sumir telja að orðið róni sé stytting úr baróni og þar sé að leita uppruna þess í íslensku, samanber Hafnarstrætisróni.

Á stríðsárunum var rekinn skyndibitastaðurinn *Hvoll* í húsinu. Í dag er veitingastaðurinn *Hornið* starfræktur í húsinu og hefur verið síðan 1979.

Hafnarstræti 15 stendur á þeim kafla götunnar sem samkvæmt tillögum Minjasafns Reykjavíkur-Árbæjarsafns ber að varðveita, en þar endurspeglar götumyndin náttúrulega legu strandlengjunnar áður en farið var að fylla upp í höfnina. Jafnframt er lagt til að húsin á þessu svæði verði færð til eldra horfs.

Varðveislumat:

Listrænt gildi: Bárujárnshús með mansardþaki.

Menningsögulegt gildi: Húsið hefur mikið gildi sögu sinnar vegna.

Umhverfisgildi: Kennileiti í umhverfinu.

Upprunaleg gerð: Húsið er talsvert breytt.

Varðveislugildi: Lagt er til að húsið verði í dökkgulum flokki, verndun götmynda, samkvæmt Húsverndarskrá Reykjavíkur. Húsið nýtur verndar í appelsínugulum flokki, þ.e. allar breytingar eru háðar lögum um húsafriðun nr. 104/2001, vegna aldurs

Fyrsti eigandi B. Muus og Co.

Hönnun Ókunnur

Upphafleg notkun
Geymsla**Upphafleg gerð**

Tegund	Timbur, bindingur
Klæðning	járn / steing.
Þakgerð	Mænisþak
Þakklæðning	Bárujárn
Undirstöður	Hlaðnar úr grjóti

ÚtlitEinlyft
Kjallari**Helstu breytingar**

1902 Íbúð í risi
1902 Inngönguskúr
1902 Viðbygging
1906 Viðbygging
1932 Gluggabreyting
1945 Bruni
1946 Endurbætur

Hönnuðir breytinga**Saga**

Aldamótaárið 1900 lauk verslunin *Nyhavn* (Hafnarstræti 18) við smíði geymsluhúss á lóð sinni við norðanvert Hafnarstræti, sem nú telst vera númer 17. Samkvæmt fyrstu virðingu var húsið járnklætt á þrjá vegu en með steingafli að vestanverðu. Thomsen kaupmaður eignaðist húsið árið 1902 og breytti hann efri hæðum hússins í íbúðir það sama ár. Einnig byggði hann inngönguskúr við norðurhlið hússins. Í virðingu frá 1906 var búið að láta byggja við norðurhliðina vörugeymsluskúr. Samkvæmt virðingu frá 1918 voru skúrbyggingar við húsið. Árið 1932 voru gluggar á jarðhæð stækkaðir í því sem næst núverandi mynd.

Þegar húsið var virt árið 1946 hafði það verið endurbætt að utan og innan og þak endurnýjað eftir bruna árið áður. Hafnarstræti 17 stendur á þeim kafla götunnar sem skv. tillögum Húsverndarnefndar Reykjavíkur ber að varðveita. Þar endurspeglar götumyndin náttúrulega legu strandlengjunnar áður en farið var að fylla upp í höfnina. Jafnframt er lagt til að húsin á þessu svæði verði færð til eldra horfs.

Varðveislumat:**Listrænt gildi:** Einfalt timburhús.**Menningsögulegt gildi:** Húsið hefur mikið gildi sögu sinnar vegna.**Umhverfisgildi:** Kennileiti í umhverfinu.**Upprunaleg gerð:** Húsið er talsvert breytt.**Varðveislugildi:** Lagt er til að húsið verði í dökkgulum flokki, verndun götmynda, samkvæmt Húsverndarskrá Reykjavíkur. Húsið nýtur verndar í appelsínugulum flokki, þ.e. allar breytingar eru háðar lögum um húsafriðun nr. 104/2001, vegna aldurs

Fyrsti eigandi Helgi Magnússon
Kaupmaður

Hönnun Einar Erlendsson
arkitekt

Upphafleg notkun
Verslun

Upphafleg gerð

Tegund Steinsteyp
Klæðning sementsléttad
Þakgerð Skáþak(skúrþak)
Þakklæðning Bárujárn
Undirstöður

Útlit

Kjallari
Þrílyft

Helstu breytingar

1991 Viðbygging

Hönnuðir breytinga

Magnús Skúlason arkitekt

Saga

Kaupmaðurinn M. Smith, sem átti húsið að Hafnarstræti 16, byggði geymsluhús á stakkstæðinu norðan götunnar árið 1870. Lítið eitt norðar, við sjóinn, hafði hann byggt kolageymslu árið 1860. Árið 1888 var byggt geymsluhús við austurgafli þess. Thomsen kaupmaður eignast húsin árið 1902 og voru þau þá hluti af Thomsens Magasíni en stóðu á núverandi lóð Hafnarstrætis 19.

Núverandi hús á lóðinni var reist árið 1925. Það var teiknað af Einari Erlendssyni fyrir Helga Magnússon kaupmann. Innangengt var á milli gamla hússins og þess nýja. Árið 1991 var veitt leyfi fyrir viðbyggingu við húsið frá 1925. Árið 2001 var búið að rífa alla skúrabyggingar á baklóð Hafnarstrætis 19 og stendur aðeins eftir húsið frá 1925 með viðbyggingu frá 1991.

Varðveislumat:

Listrænt gildi: Eldra húsið: nýklassík, viðbygging: síðfúnkísstíll.

Menningarsögulegt gildi: Húsið hefur mikið gildi sögu sinnar vegna.

Umhverfisgildi: Kennileiti í umhverfinu.

Upprunaleg gerð: Húsið er að mestu óbreytt.

Varðveislugildi: **Lagt er til að húsið verði í dökkgulum flokki, verndun götumynda, samkvæmt Húsverndarskrá Reykjavíkur.**

Fyrsti eigandi Ókunnur

Hönnun Bjarni Marteinnsson
arkitektUpphafleg notkun
Verslun, skrifstofa

Upphafleg gerð

Tegund	Steinsteypt
Klæðning	Múrsléttað
Pakgerð	
Pakklæðning	Bárujárn
Undirstöður	

Útlit

Þrílyft
Svalir
Ris

Helstu breytingar

1961	Rifið (Hafnarstr.20)
1977	Rifið (Hafnarstr.22)
1977	Nýbygging
1986	Hækkun

Hönnuðir breytinga

Bjarni Marteinnsson	arkitekt
Bjarni Marteinnsson	arkitekt

Saga

Lóðin Hafnarstræti 20 var áður tvær lóðir, númer 20 og 22 við Hafnarstræti en þær voru sameinaðar árið 1977.

Fyrst var byggt á lóðinni Hafnarstræti 22 árið 1797 en þá reisti Bjarni riddari Sívertsen þar verslunar- og íbúðarhús sem kallað var *Sívertsenshúsið*. Á árunum 1849-1872 var prestaskólinn til húsa í *Sívertsenshúsinu*. Um 1910 var stofnuð verslunin *Smjörhúsið Irma* í húsinu og var húsið eftir það lengi nefnt *Smjörhúsið*. Húsið var rifið árið 1977.

Fyrst var byggt á lóðinni Hafnarstræti 20 um aldamótin 1800 en það var pakkhús. Árið 1844 byggði Ditlev Thomsen einlyft íbúðarhús á lóðinni og árið 1875 nýja tvílyfta sölubúð í stað pakkhússins frá því um 1800 sem hann reif. Sunnan við sölubúðina voru skúrar sem sneru mæni í norður og suður, þvert á íbúðarhúsið. Íbúðarhúsið var hækkað árið 1889 og húsin tvö felld í eina heild. *Thomsenshús*, eins og það var þá kallað, varð eitt af stærstu og glæsilegustu húsum bæjarins og hélt að miklu leyti svipmóti sínu þar til það var rifið árið 1961. Eftir 1916 var rekið í húsinu veitinga- og gistihús undir nafninu *Hótel Hekla*. Reykjavíkurbær eignaðist húsið 1943 og var þar með skrifstofur þar til það var rifið.

Það hús sem stendur í dag (2004) á lóðinni Hafnarstræti 20 var byggt 1977 og hýsir biðskýli fyrir strætisvagnafarþega ásamt ýmsum fyrirtækjarekstri. Húsið var hækkað um eina hæð árið 1986.

Varðveislumat:

Listrænt gildi: Síðfúnkisstíll.

Menningarsögulegt gildi: Hefur ekki mikið gildi.

Umhverfisgildi: Hefur ekki mikið gildi.

Upprunaleg gerð: Húsið er að mestu óbreytt.

Varðveislugildi: Ekki er gerð tillaga að sérstökum verndunarákvæðum.

Fyrsti eigandi H. Th. A. Thomsen

Hönnun Ókunnur

Upphafleg notkun

Pakkhús

Upphafleg gerð

Tegund	Timbur, bindingur
Klæðning	Bárujárn
Þakgerð	Mænisþak
Þakklæðning	Bárujárn
Undirstöður	

Útlit

Tvílyft
Kjallari

Helstu breytingar

1899	Viðbygging
1906	Viðbygging-íshús
1911	Viðbygging
1918	Versl.í austurenda
1920	Gluggabreyting
1925	Útlitsbreyting
1928	Viðbygging

Hönnuðir breytinga

Guðmundur H. Þorláksson

Saga

H. Th. A. Thomsen kaupmaður byggði pakkhús árið 1883 úr timbrinu úr sölubúðinni, sem stóð áður á lóðinni. Pakkhús þetta er vestari hluti hússins sem nú stendur að Hafnarstræti 21. Thomsen byggði við pakkhúsið árið 1899 til austurs, og var það þá komið í þá stærð sem það er nú. Eithvað verslaði Thomsen í húsinu, en ekki var innréttuð verslun í því fyrr en árið 1918 er Höepfner kaupmaður flutti í húsið. Húsinu hefur verið breytt nokkuð, þó aðallega gluggum og dyrum á suðurhlíð. Verslunargluggarnir voru stækkaðir árið 1920 og 1925 var inngangi breytt. Árið 1906 byggði Ditlev Thomsen íshús við austurgafhláðal hússins. Húsið var skráð sem íshús árið 1911 en árið 1918 var það orðið að geymsluskúr. Um 1925 hóf Bifreiðastöð Íslands starfsemi sína í skúrnum. Hún flutti starfsemina í vesturenda aðal hússins rétt fyrir 1940 og breytist þá nafn hennar í Borgarbilastöðin. Árið 1928 var skúrinn stækkaður og honum breytt. Í dag (2005) er búið að rífa skúrinn. Öll grind Hafnarstrætis 21 er upprunaleg sem og flestir innviðir, en útlit hússins hefur breyst frá upprunalegri mynd, því það var því sem næst gluggalaust. Nú hafa verið settir stórir gluggar á jarðhæðina og minni á efri hæðina. Undir bílastæði á bak við húsið er að finna steinsteiptan kjallara húss sem áður stóð þar.

Húsið er hluti af heild eldri verslunarhúsa við austanvert Hafnarstræti, sem það myndar ásamt húsunum Hafnarstræti 16 og 18 sunnan götu og Hafnarstræti 15 og 17 norðan hennar. Staðsetning þessara húsa réðst af gömlu strandlínunni.

Varðveislumat:

Listrænt gildi: Dansk-íslenskur stíll.

Menningarsögulegt gildi: Húsið hefur mikið gildi sögu sinnar vegna.

Umhverfisgildi: Kennileiti í umhverfinu.

Upprunaleg gerð: Húsið er talsvert breytt frá upphaflegri gerð.

Varðveislugildi: Lagt er til að húsið verði í dökkgulum flokki, verndun götmynda, samkvæmt Húsverndarskrá Reykjavíkur. Húsið nýtur verndar í appelsínugulum flokki, þ.e. allar breytingar eru háðar lögum um húsafriðun nr. 104/2001, vegna aldurs

Fyrsti eigandi Seðlabanki Íslands

Hönnun Guðmundur Kr. Guðmundss.
Ólafur SigurðssonUpphafleg notkun
Seðlabanki Íslands**Upphafleg gerð**

Tegund Steinsteyp
 Klæðning Ál /gabbró
 Pakgerð
 Pakklæðning
 Undirstöður

Útlit

Kjallari

Helstu breytingar**Hönnuðir breytinga****Saga**

Húsið stendur þar sem *Batterið* var í upphafi 20. aldar og tekur grunnmynd þess að nokkru leyti mið af því. Húsið stendur á háum kjallara þar sem er bílageymsla. Þar ofan á eru lágrest hús sem umlykja hærri skrifstofubýggingu á þrjá vegu. Þar er aðalinngangur bankans og ýmsir fundar- og móttökusalir. Skrifstofubýggingin er klædd dökkum álplötum og gleri en lægri húsin eru klædd íslensku gabbrói.

Forseti Íslands, frú Vigdís Finnbogadóttir, lagði hornstein að húsi *Seðlabankans* 6. maí 1986 og flutti hann starfsemi sína í bygginguna árið 1987. Heildargólfplötur hússins er 13 þúsund fermetrar á sjö hæðum með jarðhæð, kjallara og lágbyggingu. Byggingin hefur hýst fleiri stofnanir en *Seðlabankann*. *Reiknistofa bankanna* hefur haft þar aðstöðu og ennfremur hafði *Þjóðhagstofnun* þar aðstöðu.

Varðveislumat:

Listrænt gildi: Nútíma byggingarlist.

Menningsögulegt gildi: Tengist sögu bankaviðskipta.

Umhverfisgildi: Kennileiti í umhverfinu.

Upprunaleg gerð: Húsið er að mestu óbreytt.

Varðveislugildi: **Húsið er í flokki um verndun 20. aldar bygginga (grænn litur á húsverndarkorti). Í þeim flokki eru hús með listrænt gildi og þarf að sýna sérstaka aðgát við hönnun breytinga og viðbygginga.**

Fyrsti eigandi Friðrik Bertelsen og Co. **Hönnun** Hörður Bjarnason
arkitekt

Upphafleg notkun
Verslun og vörugeymsla

Upphafleg gerð

Tegund Steinsteyp
Klæðning Kvarts
Þakgerð
Þakklæðning Bárújárn
Undirstöður

Útlit

Fimmyft

Helstu breytingar

1999 Endurbætur

Hönnuðir breytinga**Saga**

Á íóðinni voru áður vörugeymslur Friðriks Kr. Magnússonar en þær viku fyrir núverandi húsi sem byggt var 1945. Samkvæmt fyrstu virðingu er á gólfhæð meðfram Geirsgötu og vesturenda hússins, er myndar hálfhring, sölubúð. Á efri hæðum eru eingöngu skrifstofur.

Veitt var leyfi fyrir að breyta gluggum ásamt viðgerð og endurnýjun á útveggjum, hurðum og þaki hússins árið 1999.

Varðveislumat:

Listrænt gildi: Síðfúnkísstíll.

Menningarsögulegt gildi: Hefur ekki mikið gildi.

Umhverfisgildi: Kennileiti í umhverfinu.

Upprunaleg gerð: Húsið er að mestu óbreytt.

Varðveislugildi: Ekki er gerð tillaga að sérstökum verndunarákvæðum.

Fyrsti eigandi Samband íslenskra samvinnufélaga

Hönnun Guðjón Samúelsson arkitekt

Upphafleg notkun Vörugeymsluhús

Upphafleg gerð

Tegund	Steinsteyp
Klæðning	Múrsléttað
Þakgerð	Skáþak(skúrþak)
Þakklæðning	Steyp
Undirstöður	

Útlit

Þrílyft

Helstu breytingar

1943	Hækkun
1953	Viðbygging
1963	Hækkun
1995	Ný klæðning
1995	Gluggabreyting

Hönnuðir breytinga

Hörður Bjarnason	arkitekt
Sigvaldi Thordarson	arkitekt
Teiknistofan Óðinstorgi sf.	arkitekt
Teiknistofan Óðinstorgi sf.	arkitekt

Saga

Núverandi hús að Tryggvagötu 15 var byggt í tveimur áföngum. Guðjón Samúelsson teiknaði nyrðri hluta byggingarinnar, þá Geirsgötu 2, árið 1930, fyrir SÍS. Voru í húsinu vörugeymslur og afgreiðsla SÍS. Árið 1941 teiknaði Hörður Bjarnason arkitekt eina hæð ofan á húsið. Húsið var óbreytt þegar það var virt árið 1941 en sagt vera fimmlyft árið 1943. Sigvaldi Thordarson teiknaði árið 1949 viðbyggingu við húsið sem náði til suðurs að Tryggvagötu. Húsið var virt 1953 og þá er viðbyggingin risin. Hún er með flötu þaki og úr steinsteypu. Reistar voru tvær hæðir og stóð húsið þannig til ársins 1963 er það var fullbyggt, auk þess sem ný hæð var byggð ofaná gamla húsið frá 1930. Húsin voru sameinuð undir einu þaki og talin númer 15 við Tryggvagötu. Þegar húsið var virt árið 1963 er það sex hæðir úr steinsteypu og múrhúðað að utan. Þakklæðning er bárujárn.

Er skúrar *Skipaafgreiðsla ríkisins*, sem stóðu fyrir vestan húsið voru rifnir, var hún flutt í þetta hús. Árið 1989 keypti Reykjavíkurborg húsið. Það var notað sem geymslur, en *Myndlistarskólinn í Reykjavík* fékk aðstöðu á efstu hæðinni. Upp komu tillögur um að gera húsið að bílastæðahúsi og almennu skrifstofuhúsi, en árið 1997 var samþykkt í borgarráði tillaga um að flytja í húsið þrjú af söfnum borgarinnar, *Ljósmyndasafnið*, *Borgarbókasafnið* og *Borgarskjalasafnið*. Árið 1995 var húsið allt klætt með lituðum stálplötum, auk þess sem gluggum var mikið breytt.

Varðveislumat:

Listránt gildi:	Upphaflega fúnkísstíll. Núverandi útlit í öðrum anda.
Menningsögulegt gildi:	Eldri bygging aðlöguð starfsemi þriggja menningastofnana. Gildi fyrir miðbæinn.
Umhverfisgildi:	Hluti af umhverfi Reykjavíkurborgar. Áberandi í miðborg og hafnarsvæði.
Upprunaleg gerð:	Einungis burðarvirki eftir af upphaflegu húsi, sem var byggt í mörgum áföngum.
Varðveislugildi:	Ekki er gerð tillaga að sérstökum verndunarákvæðum.

Fyrsti eigandi Hafnarsjóður

Hönnun Sig. Guðmundsson
Þórarinn KristjánssonUpphafleg notkun
Vörugæymslur og skrifstofuhús

Upphafleg gerð

Tegund	Steinsteypt
Klæðning	Múrsléttað
Pakgerð	Flatt þak
Pakklæðning	Steypt
Undirstöður	

Útlit

Þrílyft
Svalir
Kvistir

Helstu breytingar

1937	Viðbygging
1937	Viðbygging
1946	Skúr (á lóð)
1963	Hækkun
1998	Endurbætur

Hönnuðir breytinga

Sigurður Guðmundsson	arkitekt
Studio Granda	arkitekt

Saga

Á lóðinni var áður geymsluhús Hafnarsjóðs en það var rífið til að rýma fyrir þessu húsi. Þórarinn Kristjánsson hafnarstjóri undirritaði teikningarnar af húsinu árið 1932 og er hann að öllum líkindum höfundur þess ásamt Sigurði Guðmundssyni arkitekt. Húsið var byggt í áföngum á árunum 1933-39. Húsið var ein stærsta bygging landsins á sínum tíma. Hafnarhúsið er byggt úr steinsteypu og reist umhverfis miðlægt port. Bygging hússins hófst 1933 og var húsið fyrst virt 1934. Þá var það tvær álmur með opnu porti á milli. Húsið var þrílyft með lítilli þakbyggingu og múrhraunað að utan. Í febrúar 1937 hafði húsið verið stækkað um einlyfta álmu meðfram Tryggvagötu alla leið að Naustum. Álman er úr steinsteypu og til helminga slétt þak og skáþak. Í nóvember 1937 var ný álma virt meðfram Geirsgötu allt austur að Naustum. Hún er eins að stærð og gerð og álman frá því í febrúar 1937. Húsið var loks fullgert árið 1939 að frágangi og stærð og þá virt sem ein heild. Húsið er þrílyft með tveimur þakbyggingum eða kvistum. Árið 1946 var virt nýtt geymsluhús úr timbri á þaki hússins. Úr byggingunni er gangur niður í austurálmur aðal hússins. Á henni er tvö útskot. Húsið er hækkað 1957 en ekki virt fyrr en 1963. Fjórða hæðin er ný hæð yfir allt húsið og 5. hæð að hluta ný. Hækkunin er úr steinsteypu og timbri. Lokuð samkeppni var haldin árið 1998 um breytingar á jarðhæð og annarri hæð hússins fyrir *Listasafn Reykjavíkur*. Studio Granda vann samkeppnina og var safnið opnað í apríl árið 2000.

Varðveislumat:

Listrænt gildi: Fúnkísstíll að upphaflegri gerð - Samtímaarkitektúr.

Menningsögulegt gildi: Tímamót í atvinnusögu Reykjavíkur. Listasafn.

Umhverfisgildi: Hluti af umhverfi Reykjavíkurhafnar. Kennileiti í miðborginni.

Upprunaleg gerð: Helstu útlitseinkenni hafa haldist þó svo að húsið hafi verið hækkað og byggt við það.

Varðveislugildi: **Húsið er í flokki um verndun 20. aldar bygginga (grænn litur á húsverndarkorti). Í þeim flokki eru hús með listrænt gildi og þarf að sýna sérstaka aðgát við hönnun breytinga og viðbygginga.**

Fyrsti eigandi Íslenska ríkið

Hönnun Gísli Halldórsson, Jósef
Reynis, Ól. JúlíussonUpphafleg notkun
Skrifstofur, vörugeymsla

Upphafleg gerð

Tegund	Steinsteypt
Klæðning	Múrsléttað
Þakgerð	Flatt þak
Þakklæðning	Steypt og pappi
Undirstöður	

Útlit

Fimmlyft
Kjallari

Helstu breytingar

Hönnuðir breytinga

Saga

Á þessari lóð stóðu áður tvær vörugeymslur, aðra átti Ziemsen konsúll en hina átti *Eimskipafélag Íslands*. Þessi hús voru rifin árið 1966 og hófst þá bygging *Tollhússins*. Ákveðið var að reisa byggingu sem hýsti hafnarskemmu á jarðhæð en skrifstofur á efri hæðum. Ástæðan fyrir því að neðri hluti hússins er steyptur er vegna þess að leggja átti fjögurra akreina hraðbraut yfir húsið. Hraðbrautin átti að vera 6,5 m há til að hindra ekki starfsemi í húsinu og átti hún að liggja ofan á neðri hluta hússins og niður eftir brú, "Geirsbrú", á göflum þess. Hætt var við þessa hugmynd árið 1986. Útveggir efri hlutans voru keyptir tilbúnir erlendis frá. Þeir eru með gluggum og grænum glasalplötum. Á suðurhlíð hússins er listaverk eftir Gerði Helgadóttur og sýnir lífið við höfnina og það útsýni sem hvarf með tilkomu hússins.

Í dag er markaðurinn *Kolaportid* í skemmuni á jarðhæð hússins en ýmsar skrifstofur á hinum hæðum hússins. Meðal annars skrifstofa *Tollstjóra og Skattstjórans í Reykjavík*.

Varðveislumat:

Listrænt gildi: Síðfúnkísstíll.

Menningarsögulegt gildi: Tengist sögu tollvörslu í Reykjavík.

Umhverfisgildi: Kennileiti í umhverfinu.

Upprunaleg gerð: Húsið er að mestu óbreytt.

Varðveislugildi: Ekki er gerð tillaga að sérstökum verndunarákvæðum.